

3. Inwonerbetrokkenheid

Een wijkuitvoeringsplan beschrijft hoe gebouweigenaren stapsgewijs hun gebouw aardgasvrij kunnen gaan verwarmen. De gemeente biedt hierbij perspectief voor de stappen, en informeert over en faciliteert bij de te nemen stappen. De uitvoering ligt echter bij gebouweigenaren.

Het maken van een plan vereist daarom gesprekken met de gebouweigenaren en -bewoners, om te komen tot een uitvoerbaar, haalbaar en betaalbaar stappenplan.

3.1 Inwonerbetrokkenheid en besluitvorming door de gemeente

Een wijkuitvoeringsplan moet worden vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders, of de gemeenteraad, al naar gelang de inhoud (en kosten) van een wijkuitvoeringsplan.

De wijze van de inwonerbetrokkenheid, ofwel het participatieniveau, bepaalt in belangrijke mate de mate van invloed die bewoners hebben op de inhoud van het plan. In figuur 1 zijn de verschillende participatieniveaus zoals vastgelegd in het [Beleidsplan inwonerbetrokkenheid](#) weergegeven. Het beleidsplan is vastgesteld door de gemeenteraad op 20 december 2021.

De Dalfser participatieladder

Veel gemeenten in Nederland maken gebruik van de participatieladder. Daarin wordt beschreven welke niveaus van invloed inwoners kunnen hebben op gemeentelijke processen en projecten. In Dalfsen hebben we de participatieladder zo uitgewerkt dat ook duidelijk wordt wat we met de uitkomsten doen en daarmee wat de mate van invloed is per niveau.

1 Informeren (luisteren)

Het gemeentebestuur bepaalt wat er gaat gebeuren en hoe dat gaat gebeuren, en houdt de betrokkenen hiervan op de hoogte. Betrokkenen kunnen geen input leveren bij de beleidsontwikkeling of het overheidsinitiatief.

2 Raadplegen (meedenken)

Het gemeentebestuur bepaalt in grote lijnen wat er gaat gebeuren en hoe dat gaat gebeuren, maar ziet betrokkenen als gesprekspartner. Het proces richt zich op het ophalen van ervaringen, meningen en nieuwe ideeën over een bepaald onderwerp, ontwikkeling of beleid. Dit levert inzicht op in de wereld van de betrokkenen. De uitkomsten weegt de politiek mee in het vormen van een oordeel, maar ze verbindt zich niet per definitie aan datgene wat er uit de gesprekken komt.

3 Adviseren (meedenken/meedoen)

Het gemeentebestuur vraagt betrokkenen mee te denken over plannen of te ontwikkelen beleid zodat deze kunnen worden verrijkt en versterkt. De politiek verbindt zich in principe aan de resultaten, maar kan bij de uiteindelijke besluitvorming hiervan afwijken. Als dat het geval is, zal het bestuursorgaan dat beargumenteren.

4 Coproduceren (meedoen)

Het gemeentebestuur en betrokkenen constateren een probleem of kans en gaan vervolgens gezamenlijk op zoek naar een oplossing of uitwerking daarvan. De politiek verbindt zich in principe aan deze uitkomsten bij de uiteindelijke besluitvorming, na toetsing aan vooraf gestelde randvoorwaarden.

5 Meebeslissen (meebeslissen)

Het gemeentebestuur laat de ontwikkeling van, en de besluitvorming over het beleid, over aan betrokkenen, waarbij het ambtelijke apparaat een adviserende rol vervult. De politiek neemt de resultaten over, na toetsing aan de vooraf gestelde randvoorwaarden.

Figuur 1 Participatieniveaus gemeente Dalfsen

3.2 Inwonerbetrokkenheid en het opstellen van wijkuitvoeringsplannen

Zoals we hebben aangegeven in hoofdstuk 1 van het wijkuitvoeringsplan heeft het Rijk bepaald dat gebouwen in 2050 aardgasvrij moeten worden verwarmd. Met die opdracht aan de gemeente, kunnen we met uw buurt in gesprek gaan over “hoe gaan we aardgasvrij wonen?”.

Team Duurzaamheid streeft bij inwonersbetrokkenheid naar een zo hoog mogelijk graad van samenwerking tussen gemeente en buurtbewoners, namelijk “Meebeslissen” en/of “Coproduceren”. Daarvoor is in buurten een mate van sociale structuur nodig, waarbij bewoners in vertegenwoordiging een plan op stellen, waarbij wij adviseren of meeschrijven als gemeente.

De warmtetransitie geldt voor alle bewoners en gebouweigenaren in de wijk. We weten dat we feitelijk bij iedereen achter de voordeur komen om de huidige cv-ketel te laten vervangen. Dat geeft zorgen en onrust, dat realiseren we ons terdege. Daarom willen we zoveel mogelijk gelegenheid geven om met bewoners hierover in gesprek te gaan.

De sociale samenhang is niet in alle buurten een gegeven, realiseren we ons. Vandaar dat we met buurtbewoners aan het begin van het buurtgesprek vaststellen welk participatieniveau van de Dalfser ladder realistisch is.

3.3 Inwonerbetrokkenheid in Polhaar

In elke buurt vormen we een klankbordgroep van betrokken bewoners van de buurt, waarmee we samen het wijkuitvoeringsplan voor de buurt opstellen.

Omdat de buurt Polhaar en Dalfsen Centrum de eerste buurten zijn, waar we zijn gestart met gesprekken met buurtbewoners is in eerste instantie gekozen voor buurtbijeenkomsten als gesprekspodium.

In oktober 2023 is gekozen om een klankbordgroep op te richten, analoog aan de andere buurten waar we sindsdien in gesprek zijn gegaan.

3.3.1 Klankbordgroep

De klankbordgroep wordt gevormd door actieve inwoners van de buurt, die onder voorzitterschap van de gemeente maandelijks overleggen over de voortgang en inhoud van het wijkuitvoeringsplan voor de buurt.

De klankbordgroep bepaalt met de gemeente welke trede van de Dalfser participatieladder wordt nagestreefd. In Polhaar nemen bewoners deel aan de klankbordgroep op persoonlijke titel, dus zonder vertegenwoordiging. Daarmee zijn trede 4 en 5 niet mogelijk.

We komen voor **Polhaar** uit op **trede 3: Adviseren** (meedenken/meedoen).

De klankbordgroep geeft gevraagd en ongevraagd (kritisch) advies aan de gemeente bij de ontwikkelingen van het wijkuitvoeringsplan voor de buurt. De klankbordgroep is betrokken bij de organisatie van bijeenkomsten, hebben het plan mee helpen opstellen en deelden zorgen die zij in de buurt hoorden.

Maandelijks vinden overleggen plaats, met verslaglegging. Deze verslagen zijn niet openbaar, omdat klankbordgroep leden hebben aangegeven niet publiek kenbaar te willen zijn.

3.3.2 Buurtbijeenkomsten

Elk buurtgesprek start met een startbijeenkomst voor de buurt. In **Polhaar** zijn we gestart in **april 2022** met de Startbijeenkomst.

De bewonersbijeenkomsten hebben als hoofddoel het informeren van bewoners van de buurt over de voortgang van het wijkuitvoeringsplan.

Daarnaast proberen we bij specifieke onderwerpen (ervarings)deskundigen uit te nodigen, om specifieke onderwerpen toe te lichten. Denk aan ervaringsverhalen en technische sessies.

Uiteraard is er gelegenheid voor vragen van bewoners, die zowel fysiek als digitaal kunnen aansluiten bij de bijeenkomst. Op www.dalfsen.nl/bijeenkomstenpolhaar zijn de bijeenkomsten van **Polhaar** terug te kijken. Deze webpagina bevat daarnaast alle informatie over uw buurt en het wijkuitvoeringsplan.

3.3.3 Betrokken partijen in de buurt

Bewoners zijn heel belangrijk bij het opstellen van een wijkuitvoeringsplan, of je nu woningeigenaar of huurder bent. Huurders kijken ook nadrukkelijk naar hun woningbouwvereniging, want zij beheren de woning. Wij betrekken daarom ook andere partijen dan inwoners bij de buurtgesprekken.

De organisaties die deelnemen in het uitvoeringsplan van **Polhaar** zijn:

- **Klankbordgroep Polhaar**, die actief samen met gemeente het plan hebben gemaakt.
- **Woonstichting Vechthorst**, die sociale huurwoningen aanbiedt en onderhoudt in de buurt Polhaar
- **Netbeheerder Enexis**, die zorgt voor betaalbare en betrouwbare levering van aardgas en elektriciteit.

Netwerkbeheerder Enexis is kennispartner en voert in **de toekomst** de netverzwaring uit in de buurt **Polhaar**.

3.3.4 In de buurt

Naast de bijeenkomsten komen we ook graag bij u op bezoek, als dat makkelijker is om met elkaar in gesprek te gaan.

Voor individuele gesprekken over woningverbetering is onze energieadviseur beschikbaar.

Wilt u praten met ons over uw zorgen over de gevolgen van de warmtetransitie, is dat mogelijk met straatgesprekken of inloopmiddagen. Deze organiseren we op verzoek van de klankbordgroep in uw buurt.

Tenslotte sturen we periodiek nieuwsbrieven over de voortgang van het wijkuitvoeringsplan, waarbij we buurtgenoten aan het woord laten over hun stappen in de warmtetransitie.

3.4 Samen een wijkuitvoeringsplan schrijven

Het schrijven van een wijkuitvoeringsplan is een constante afstemming tussen klankbordgroep en bestuur van de gemeente. Hoe we dat doen staat hierna beschreven.

3.4.1 Wat is het doel van het wijkuitvoeringsplan?

Uit de gesprekken met de buurt volgt een wijkuitvoeringsplan, met als doel alle bewoners van Polhaar inzicht te geven in de stappen die ze kunnen nemen naar een aardgasvrije woning.

Een wijkuitvoeringsplan is niet in beton gegoten, dus in hoofdstuk 8 van het wijkuitvoeringsplan zie je hoe we het plan monitoren en waar nodig aanpassen. Tegelijk is een plan nodig om te zorgen dat bewoners straks geen keuzes maken, die aardgasvrij wonen verder weg brengen. De warmtetransitie betekent extra investeringen, en we willen niet dat bewoners desinvesteren in hun wooncomfort.

Met de toekomstige versterking van het elektriciteitsnet door netbeheerder Enexis in uw buurt zorgen ze er allereerst voor dat uw zonnepanelen weer elektriciteit kunnen terug leveren op het elektriciteitsnet. Gelijktijdig zorgt die extra capaciteit ook voor ruimte voor het plaatsen van elektrische warmtepompen en het laden van elektrische auto's voor uw buurt.

Deze randvoorwaarde is noodzakelijk in uw buurt om van het aardgas af te kunnen gaan. Wij gaan met inwoners in gesprek over wat wijsheid is.

Omdat Enexis nog geen planning heeft voor de versterking van het elektriciteitsnet in Polhaar richten we ons op de eerste stap naar een aardgasvrij gebouw, namelijk isoleren.

De keuze voor een alternatieve verwarmingstechniek maken we als een datum voor de versterking van het elektriciteitsnet bekend is.

3.4.2 Hoe schrijven we het wijkuitvoeringsplan?

Het schrijffproces is afgestemd met de klankbordgroep Polhaar, waarbij het eerste concept wijkuitvoeringsplan is geschreven door de gemeente Dalfsen.

Het concept plan is vervolgens voorgelegd aan de klankbordgroep en de wethouder om te lezen. Beiden hebben het plan voorzien van opmerkingen en vragen. Het verwerken van de opmerkingen en vragen verzorgt de gemeente.

In de buurtbijeenkomst van 5 juni 2025 hebben we het concept wijkuitvoeringsplan besproken met alle bewoners. De vragen en opmerkingen van alle inwoners worden vervolgens verzameld en opgevolgd door de gemeente.

Het concept wijkuitvoeringsplan is mei 2025 ter beschikking gesteld aan alle bewoners om te lezen op www.dalfsen.nl/wuppolhaar.

Van mei 2025 tot oktober 2025 **zijn we als gemeente de buurt ingegaan** om met zoveel mogelijk bewoners te praten over het eerste concept wijkuitvoeringsplan.

Eind oktober 2025 leggen we het tweede en laatste concept wederom voor aan de klankbordgroep en de wethouder. Met de laatste vragen en opmerkingen stelt de gemeente daarna het definitieve wijkuitvoeringsplan op.

Het definitieve wijkuitvoeringsplan wordt gepresenteerd aan alle bewoners in de bijeenkomst in december 2025. Daarbij zal ook worden vooruitgekeken naar het vaststellen van het wijkuitvoeringsplan door de gemeenteraad.

3.4.3 Hoe stellen we het wijkuitvoeringsplan vast?

Formeel borgt de gemeente de resultaten van dit uitvoeringsplan met een wijziging van haar omgevingsplan. De gemeenteraad besluit over deze wijziging.

De planning van het wijzigingen van het omgevingsplan is op het moment van schrijven van het wijkuitvoeringsplan nog niet helder, omdat de wetgeving daarvoor nog niet is vastgesteld.

De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) zal per 1 januari 2026 van kracht worden. Deze wet regelt het wijzigen van het omgevingsplan, maar zorgt daarnaast ook voor heldere taken en rechten voor gemeente én bewoners.